

รายงานข่าวเด่นประจำสัปดาห์

สำนักงานส่งเสริมการค้าในต่างประเทศ ณ กรุงเทพมหานคร

ตลาดข้าวอิหร่านในช่วงวิกฤติไวรัสโควิด 19

การแพร่ระบาดของไวรัสโควิด 19 ส่งผลกระทบต่อทางเศรษฐกิจและทำให้กลไกต่าง ๆ ของประเทศต้องหยุดชะงัก รวมถึงก่อปัญหาในการดำรงชีพของประชากรในทุกระดับ ด้วยเหตุที่เศรษฐกิจของอิหร่านประสบกับภาวะย่ำแย่เป็นทุนเดิมอยู่แล้วจากมาตรการคว่ำบาตรของสหรัฐฯ การแพร่ระบาดของไวรัสโควิด 19 ในครั้งนี้ ส่งผลให้อัตราเงินเฟ้อของอิหร่านขยับตัวสูงขึ้นเป็นประวัติการณ์ในรอบ 40 ปี เงินเรียลสูญเสียมูลค่า

มากกว่า 4 เท่า ซึ่งทำให้ตลาดแลกเปลี่ยนเงินตราต่างประเทศมีความเสี่ยงและผันผวนมาโดยตลอด ปัจจัยทางเศรษฐกิจเบื้องต้นเหล่านี้ เป็นเหตุให้ต้นทุนการผลิตสินค้าในประเทศ โดยเฉพาะสินค้าที่มีความจำเป็นต่อการยังชีพ บางรายการขยับตัวสูงขึ้นถึงร้อยละ 3,600

ในช่วงที่ผ่านมารัฐบาลอิหร่านได้จัดสรรงบประมาณบางส่วนในการจัดหาสินค้าอุปโภคบริโภคที่มีความจำเป็นในชีวิตประจำวันเพื่อแจกจ่ายให้กับครอบครัวผู้มีรายได้น้อยและผู้ที่ได้รับผลกระทบทางเศรษฐกิจจากการแพร่ระบาดของไวรัสโควิด 19 โดยมีสินค้าอุปโภคบริโภครายการสำคัญประกอบด้วย ข้าวสาร น้ำมัน เนย อินทผาลัม ชา เส้น มักกะโรนี และผลิตภัณฑ์อาหารแห้ง เป็นต้น ทั้งนี้ ในส่วนของข้าวสารที่รัฐนำมาแจกจ่ายให้กับประชาชนนั้น เป็นข้าวบาสมาดิกที่นำเข้ามาจากประเทศอินเดียและปากีสถาน เป็นหลัก

อย่างไรก็ตาม จากข้อมูลทางการตลาดในสถานการณ์ปัจจุบันพบว่าราคาข้าวในตลาดอิหร่านมีการขยับตัวสูงขึ้น เพราะปริมาณข้าวในตลาดลดลงเนื่องจาก 1) ผู้ส่งออกข้าวรายใหญ่ในอินเดียและปากีสถาน ระวังการส่งออกข้าวชั่วคราวมายังอิหร่านเนื่องจากวิกฤตการแพร่ระบาดของไวรัสโควิด 19 นอกจากนี้ และ 2) ผู้นำเข้าอิหร่านชะลอหรือหยุดการนำเข้าข้าวเนื่องจากการเปลี่ยนแปลงนโยบายการจัดสรรเงินตราต่างประเทศให้กับผู้นำเข้าของรัฐบาลอิหร่าน ซึ่งกำหนดให้ผู้นำเข้าข้าวต้องลงทะเบียนในระบบ NIMA เหมือนผู้นำเข้าสินค้าทั่วไปกลุ่มอื่นๆ (เป็นเว็บไซต์ที่ผู้นำเข้าสินค้าต้องลงทะเบียนแสดงความจำนงค์นำเข้าสินค้าเพื่อขอรับการจัดสรรเงินกู้ยืมเป็นเงินตราต่างประเทศในอัตราแลกเปลี่ยนที่รัฐกำหนด) โดยรัฐบาลได้ยกเลิกอัตราแลกเปลี่ยนจากเดิมอัตราอุดหนุนของรัฐ (Favorable Rate) ที่ประมาณ 45,000-98,000 เรียลต่อ 1 เหรียญฯ มาเป็นอัตรา NIMA ที่ประมาณ 157,750 เรียล ต่อ 1 เหรียญสหรัฐฯ ในขณะที่อัตราแลกเปลี่ยนในตลาดเสรีอยู่ที่ประมาณ 172,000 เรียล ต่อ 1 เหรียญสหรัฐฯ ส่งผลให้ผู้นำเข้ากลุ่มสินค้าหลักที่จำเป็น เช่น ข้าวสาร น้ำตาล ชะลอการนำเข้าเพราะมีความเสี่ยงด้านต้นทุนและค่าใช้จ่ายที่สูงขึ้น เป็นผลให้ปัจจุบันมีสินค้าข้าวคงค้างในโกดังสินค้าทัณฑ์บนของศุลกากรอิหร่านจำนวนกว่า 570,000 ตัน ที่ค้างการชำระราคาสินค้างวดสุดท้าย ซึ่งในอนาคตหากผู้นำเข้าอิหร่านไม่นำสินค้าข้าวที่คงค้างดังกล่าวออกจากโกดังสินค้า

นโยบายภาครัฐ

นโยบายเศรษฐกิจการลงทุน

แนวโน้มการตลาด

รายงานสินค้าและบริการ

อื่นๆ

Call Center 1169
www.ditp.go.th
www.thaitrade.com

กรมส่งเสริมการค้าระหว่างประเทศ
563 ถนนนันทบุรี ตำบลบางกระสอบ อำเภอเมือง
จังหวัดนนทบุรี 11000

Thai Trade Center – Tehran
No. 15, 10th Alley, Hassan Seif St.,
SharakGharb, Tehran, IRAN

Tel: +9821 88 57 1881
Email: ttctehran.ir@gmail.com

รายงานข่าวเด่นประจำสัปดาห์

สำนักงานส่งเสริมการค้าในต่างประเทศ ณ กรุงเทพมหานคร

ศุลกากรอิหร่านตามเวลาที่กำหนด อาจเป็นไปได้ที่พ่อค้าอินเดียและปากีสถานจะเรียกคืนสินค้าเพื่อนำไปขายต่อให้กับประเทศอื่น เช่น ตุรกีและสหรัฐอเมริกาหรับเอมิเรตส์ ในราคาที่สูงกว่าก็เป็นได้

การผลิต จากข้อมูลของกระทรวงเกษตรอิหร่านเปิดเผยเมื่อเดือนเมษายน 2563 ที่ผ่านมา พบว่าพื้นที่เพาะปลูกข้าวและผลผลิตข้าวในฤดูกาลผลิต 2562/2563 ของอิหร่าน ขยายตัวเพิ่มขึ้น สามารถรองรับความต้องการของผู้บริโภคภายในประเทศได้อย่างเพียงพอ โดยในสิ้นปีงบประมาณ 2562 (สิ้นเดือนมีนาคม 2563) อิหร่านมีพื้นที่ปลูกข้าว

ทั้งสิ้น 834,000 เฮกเตอร์ ขยายตัวเพิ่มขึ้นร้อยละ 38 จากปี 2561 คิดเป็นพื้นที่ขยายตัว 230,000 เฮกเตอร์ จังหวัดโกเลสถานและจังหวัดกุซสถาน ซึ่งเป็นพื้นที่ปลูกข้าวหลักของประเทศ มีการขยายตัวพื้นที่เพาะปลูกเพิ่มขึ้นถึงสองเท่า เนื่องจากความอุดมสมบูรณ์ของปริมาณน้ำฝนในปีที่ผ่านมา ในส่วนของผลผลิต พบว่าเพิ่มขึ้นร้อยละ

46 คิดเป็นปริมาณ 4.518 ล้านตัน ส่งผลให้ผลผลิตโดยรวมของประเทศขยายตัวเพิ่มขึ้นร้อยละ 45 จากปริมาณ 2.3 ล้านตันในปีก่อนหน้าเป็นปริมาณ 2.9 ล้านตันในฤดูกาลผลิต 2562/2563 ซึ่งเป็นปริมาณที่กระทรวงเกษตรอิหร่านคาดการณ์ไว้ว่าจะเพียงพอสำหรับการบริโภคภายในประเทศ

การบริโภค โดยปกติชาวอิหร่านบริโภคข้าวเฉลี่ยประมาณ 35 กิโลกรัมต่อคนต่อปี คิดเป็นการบริโภครายเดือนๆละประมาณ 120,000 -150,000 ตัน ซึ่งหากเป็นเดือนที่มีช่วงเทศกาลเช่น เทศกาลถือศีลอด หรือเทศกาลทางศาสนา โมฮารัม ชาวอิหร่านจะบริโภคข้าวเพิ่มมากขึ้นประมาณเดือนละ 200,000 ตัน อย่างไรก็ตาม จากข้อมูลของผู้นำเข้าภาคเอกชนอิหร่าน พบว่าในแต่ละปีอิหร่านมีความต้องการบริโภคข้าวเฉลี่ยประมาณ 3 -3.2 ล้านตัน ในขณะที่การผลิตในประเทศมีประมาณ 2.9 ล้านตัน ดังนั้น ในปี 2563 นี้ อิหร่านจึงคงมีความจำเป็นต้องนำเข้าข้าวไม่น้อยกว่า 2 ล้านตัน

การจำหน่ายและราคา แม้ว่าอิหร่านจะสามารถผลิตข้าวได้แต่ข้าวที่ผลิตในประเทศมีราคาสูงมากเมื่อเทียบกับข้าวนำเข้า ทั้งนี้ เพราะอิหร่านมีต้นทุนในการผลิตที่สูง เทคโนโลยีต่างๆ รวมทั้งเครื่องจักรกลยังไม่ทันสมัย ดังนั้น ตลอดระยะเวลาเกือบ 40 ปีที่ผ่านมารัฐบาลจึงมีความจำเป็นในการนำเข้าข้าวจากต่างประเทศที่มีราคาถูกเพื่อกระจายให้กับกลุ่มบริโภคที่มีรายได้น้อยและรายได้ปานกลาง ซึ่งปัจจุบันราคาข้าวบาสมาทิกที่นำเข้าจากอินเดียและปากีสถาน บรรจุถุงขนาด 10 กิโลกรัมมีราคา จำหน่ายอยู่ที่ 1,400,000- 1,600,000 เรียล ในขณะที่ข้าวที่ปลูกใน

นโยบายภาครัฐ

นโยบายเศรษฐกิจการลงทุน

แนวโน้มการตลาด

รายงานสินค้าและบริการ

อื่นๆ

Call Center 1169
www.ditp.go.th
www.thaitrade.com

กรมส่งเสริมการค้าระหว่างประเทศ
563 ถนนนันทบุรี ตำบลบางกระสอ อำเภอเมือง
จังหวัดนนทบุรี 11000

Thai Trade Center – Tehran
No. 15, 10th Alley, Hassan Seif St.,
SharakGharb, Tehran, IRAN

Tel: +9821 88 57 1881
Email: ttctehran.ir@gmail.com

รายงานข่าวเด่นประจำสัปดาห์

สำนักงานส่งเสริมการค้าในต่างประเทศ ณ กรุงเทพมหานคร

อิหร่าน เกรดธรรมดา (ต่ำสุด) บรรจุขนาด 10 กิโลกรัม จะมีราคาจำหน่ายอยู่ที่ ราคา 2,100,000 -2,800,000 เรียล

บทสรุป/ข้อคิดเห็น ปัญหาการคว่ำบาตรทำให้อิหร่านขาดรายได้หลักจากการส่งออกสินค้าในกลุ่มพลังงาน ส่งผลให้รัฐบาลต้องใช้นโยบายงบประมาณขาดดุล ในขณะเดียวกัน การระบาดของโรคโควิด -19 และราคาน้ำมันดิบที่ลดลง ทำให้ราคาสินค้าต่างๆ สูงขึ้น รัฐบาลอิหร่านจึงพยายามยกเลิกการใช้อัตราแลกเปลี่ยนทางการ (Official Rate) ในการนำเข้าสินค้าหลักเพื่อรักษาเงินตราต่างประเทศที่มีจำนวนน้อยไว้ใช้จ่ายในงบประมาณประจำปี ซึ่งเริ่มขึ้นในเดือนเมษายน 2563 ดังนั้น จึงคาดว่า การนำเข้าข้าวในปีนี้อาจมีปริมาณลดลงเนื่องจากต้นทุนในการนำเข้าที่สูงขึ้นในรูปแบบของสกุลเงินดอลลาร์ โดยเฉพาะการนำเข้าข้าวบาสมatikจากอินเดียและปากีสถานที่มีราคาจำหน่ายในอิหร่านสูงกว่าข้าวของไทยและเวียดนาม อย่างไรก็ตาม ข้าวถือเป็นอาหารหลักที่ชาวอิหร่านบริโภคมากกว่าครึ่งจากข้าวสาลี ด้วยเหตุนี้ รัฐบาลอิหร่านอาจหันมานำเข้าข้าวคุณภาพต่ำและราคาถูกจากไทยและเวียดนามเพิ่มมากขึ้น เพื่ออุดหนุนและช่วยเหลือกลุ่มผู้มีรายได้น้อย ซึ่งเป็นการบรรเทาความทุกข์ยากและลดภาระทางเศรษฐกิจให้กับประชาชนได้ในอีกระดับหนึ่ง

*****

นโยบายภาครัฐ

นโยบายเศรษฐกิจการลงทุน

แนวโน้มการตลาด

รายงานสินค้าและบริการ

อื่นๆ

Call Center 1169
www.ditp.go.th
www.thaitrade.com

กรมส่งเสริมการค้าระหว่างประเทศ
563 ถนนนันทบุรี ตำบลบางกระสอ อำเภอเมือง
จังหวัดนนทบุรี 11000

Thai Trade Center – Tehran
No. 15, 10th Alley, Hassan Seif St.,
SharakGharb, Tehran, IRAN

Tel: +9821 88 57 1881
Email: ttctehran.ir@gmail.com